

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Suomen vakausohjelma

Huhtikuu 2020

Talouspolitiikka

Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2020:37

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:37

Suomen vakausohjelma

Huhtikuu 2020

Valtiovarainministeriö

ISBN PDF: 978-952-367-305-2

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2020

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtiovarainministeriö	30.4.2020
Tekijät	Valtiovarainministeriö	
Julkaisun nimi	Suomen vakausohjelma. Huhtikuu 2020	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:37	
Diaari/hankenumero	-	Teema Talouspolitiikka
ISBN PDF	978-952-367-305-2	ISSN PDF 1797-9714
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-305-2	
Sivumäärä	23	Kieli Suomi
Asiasanat	Talouspolitiikka, vakaus- ja kasvusopimus, vakausohjelmat	
Tiivistelmä	<p>Koronaviruspandemia on aiheuttanut vakavan häiriön maailmantalouteen. Valtioneuvosto on todennut, että Suomessa vallitsevat poikkeusolot. Myös EU:n vakaus- ja kasvusopimuksessa tarkoitetut poikkeukselliset olosuhteet vallitsevat. Talouden ennusteisiin liittyikin nyt poikkeuksellisen suurta epävarmuutta, joka heijastuu myös julkisen talouden näkymien arvioimiseen. Komission ja jäsenmaiden kesken on sovittu, että lainsäädännön määräämän huhtikuun lopun määräajan puitteissa toimitettava vakausohjelma on sisällöltään normaalia suppeampi. Vakausohjelmassa ei esitetä hallituksen tavoitteita tai suunniteltuja toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakausohjelman teknisestä luonteesta johtuen se julkaistaan valtiovarainministeriön virkamiesasiakirjana, eikä sitä ole käsitelty valtioneuvostossa.</p> <p>Suomi hakee vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamista koronavirusilanteen hoitoon suunnattujen finanssipoliittisten toimien osalta. Näitä toimia on toteutettu maaliskuun huhtikuun aikana annetuissa ensimmäisessä ja toisessa lisätalousarviossa. Hallitus valmistelee uusia toimenpiteitä toukokuun aikana. Tämän jälkeenkin lisätoimien tarvetta ei voida poissulkea.</p>	
Kustantaja	Valtiovarainministeriö	
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: vnjulkaisumyynti.fi	

Presentationsblad

Utgivare	Finansministeriet	30.4.2020
Författare	Finansministeriet	
Publikationens titel	Suomen vakausohjelma. Huhtikuu 2020 (Finlands stabilitetsprogram 2020)	
Publikationsseriens namn och nummer	Finansministeriets publikationer 2020:37	
Diarie-/ projektnummer	-	Tema Finanspolitiken
ISBN PDF	978-952-367-305-2	ISSN PDF 1797-9714
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-305-2	
Sidantal	23	Språk Finska
Nyckelord	Ekonomisk politik, stabilitetsprogram, stabilitets- och tillväxtpakten	
Referat	<p>Coronaviruspandemin har lett till allvarliga störningar i världsekonomin. Statsrådet har konstaterat att undantagsförhållanden råder i Finland. Det råder även sådana exceptionella omständigheter som avses i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt. Därför är de ekonomiska prognoserna nu förknippade med exceptionellt stor osäkerhet, vilket också återspeglas i bedömningen av utsikterna för de offentliga finanserna. Kommissionen och medlemsländerna har kommit överens om att det stabilitetsprogram som ska lämnas in inom den tidsfrist som anges i lagstiftningen, dvs. i slutet av april, ska ha ett snävare innehåll än normalt. I stabilitetsprogrammet presenteras inte regeringens mål eller planerade åtgärder för att nå målen. Eftersom stabilitetsprogrammet är av teknisk karaktär publiceras det som finansministeriets tjänstemannadokument. Dokumentet har inte behandlats i statsrådet.</p> <p>Finland är ute efter att tillämpa den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten när det gäller finanspolitiska åtgärder för hantering av coronavirusläget. Sådana åtgärder har genomförts i den första och andra tilläggsbudgeten, som överlämnades till riksdagen i mars och april. Regeringen förbereder stödåtgärder under maj månad. Inte heller efter det kan man utesluta behovet av ytterligare åtgärder.</p>	
Förläggare	Finansministeriet	
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: vnjulkaisumyynti.fi	

Description sheet

Published by	Ministry of Finance	30 April 2020	
Authors	Ministry of Finance		
Title of publication	Suomen vakausohjelma. Huhtikuu 2020 (Finland's Stability Programme. April 2020)		
Series and publication number	Publications of the Ministry of Finance 2020:37		
Register number	-	Subject	Economic Policy
ISBN PDF	978-952-367-305-2	ISSN (PDF)	1797-9714
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-305-2		
Pages	23	Language	Finnish
Keywords			
<p>Abstract</p> <p>The coronavirus pandemic has resulted in a serious disruption to the global economy. The Government has stated that Finland is in a state of emergency. The exceptional circumstances referred to in the EU's Stability and Growth Pact also apply. Economic forecasts are now subject to exceptionally high uncertainty, which is also reflected in the assessment of the outlook for general government finances. It has been agreed between the Commission and the Member States that the Stability Programme required by law to be submitted by the end of April will be more concise in content than normal. The Stability Programme does not set out the Government's targets or measures planned to achieve the targets. Due to the technical nature of the Stability Programme, it is published as a Ministry of Finance civil service document that has not been considered by the Government.</p> <p>Finland is seeking to apply the general escape clause of the Stability and Growth Pact with regard to fiscal policy measures aimed at addressing the coronavirus outbreak. These measures have been implemented in the first and second supplementary budgets, adopted in March-April. The Government will be preparing next support measures in May. Even after this, the need for further measures cannot be excluded.</p>			
Publisher	Ministry of Finance		
Distributed by/ Publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: vnjulkaisumyynti.fi		

Sisältö

1	Johdanto	7
2	Finanssipoliittiset toimet koronavirusepidemian vaikutusten hillitsemiseksi	9
2.1	Vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen Suomessa	9
2.2	Julkisiin tuloihin ja menoihin suoraan vaikuttavat toimet	10
2.3	Muut toimet.....	12
3	Talouden näkymät	13
3.1	Maailmantalous ja ennusteen oletukset.....	13
3.2	Suomen talousnäkymät vuosina 2020-2022.....	14
4	Julkisen talouden näkymät	15
4.1	Julkisyhteisöjen rahoitustasapaino ja velka.....	15
4.2	Julkisen talouden keskipitkän ajan näkymät.....	17
4.3	Päätökset jatkotoimista	17
5	Vaihtoehtoinen skenaario	19
	Liitteet	21

1 Johdanto

Koronaviruspandemia on aiheuttanut vakavan häiriön maailmantalouteen. Kriisin kestosta ja vaikutuksesta talouteen ei ole tässä vaiheessa riittävästi tietoa. Talouden ennusteisiin liittyykin nyt poikkeuksellisen suurta epävarmuutta, joka heijastuu myös julkisen talouden näkymien arvioimiseen. Epidemian laajennettua Eurooppaan EU-jäsenvaltioissa Suomi mukaanlukien on ryhdytty merkittäviin finanssipoliittisiin tukitoimiin, joiden lopullisesta mittaluokasta ei vielä ole varmuutta.

Valtioneuvosto on todennut 16.3.2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa, että maassa vallitsevat valmiuslain 3 §:n 3 ja 5 kohdassa tarkoitetut poikkeusolot. Myös EU:n vakaus- ja kasvusopimuksessa tarkoitetut poikkeukselliset olosuhteet vallitsevat. Tästä poikkeuksellisesta tilanteesta johtuen vakiomuotoinen vakausohjelma, ml. julkisen talouden monivuotisten tavoitteiden asettaminen ja valtioneuvoston arvio keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamisesta, on tarkoituksenmukaista tehdä vasta tilannekuvan tarkentuessa. Kotimaisessa lainsäädännössä (finanssipoliittinen laki 869/20124 ja julkisen talouden suunnitelmaa koskeva asetus 120/2014) on huomioitu poikkeuksellisten olosuhteiden mahdollisuus ja annettu siinä yhteydessä mahdollisuus poiketa monivuotisten tavoitteiden asettamisesta. Myöhemmin tehtävä vakiomuotoinen vakausohjelma tulee vastaamaan sekä kotimaisen että EU:n lainsäädännön vaatimukseen keskipitkän aikavälin budjettisuunnitelmasta.

Komission ja jäsenmaiden kesken on sovittu, että lainsäädännön määräämän huhtikuun lopun määräajan puitteissa toimitettava vakausohjelma on sisällöltään normaalia suppeampi. Nyt toimitettavan vakausohjelman aikahorisontti on merkittävästi lyhyempi kuin normaalisti eikä siinä aseteta julkisyhteisöjen rahoitusasematavoitteita. Sen sijaan tämä vakausohjelma keskittyy kuvaamaan koronavirustilanteen vuoksi toteutettuja finanssipoliittisia toimia ja niiden vaikutusta julkiseen talouteen valtiovarainministeriön

riippumattoman ennusteen pohjalta¹. Ennusteiden epävarmuudesta johtuen tässä vakausohjelmassa esitetään myös vaihtoehtoinen ennusteskenaario.

Poikkeuksellisten suhdannetilanteiden varalle valtion menokehysääntö sisältää mekanismin, joka tarvittaessa mahdollistaa kertaluonteisten menojen lisäämisen enintään 1 mrd. eurolla (enintään 500 milj. eurolla vuodessa). Tämä ns. poikkeusolojen mekanismi voidaan ottaa käyttöön, jos ennalta määritellyt kriteerit täyttyvät. Talouspoliittinen ministerivaliokunta päättää määritelmän täyttymisestä ja poikkeusolojen mekanismin käyttöä koskevasta suosituksesta valtioneuvostolle valtiovarainministeriön kansantalousosaston valmistelun sekä Suomen Pankin ja taloudellisten tutkimuslaitosten tilannearvion pohjalta. Hallitus ilmoitti poikkeusolojen mekanismin aktivoimisen käynnistämisestä 8.4.2020. Vielä kuluvana vuonna mekanismin käytölle ei ole tarvetta, sillä Suomen ollessa poikkeusoloissa ja valmiuslain voimassa, valtiontalouden menokehys ei rajoita kohdennettuja ja väliaikaisia toimenpiteitä v. 2020.

Vakausohjelman teknisestä luonteesta johtuen se julkaistaan valtiovarainministeriön virkamiesasiakirjana, eikä sitä ole käsitelty valtioneuvostossa. Siinä on huomioitu 24.4.2020 mennessä päätetyt toimet. Vakausohjelma julkaistaan VM:n verkkosivuilla ja toimitetaan EU:lle 30.4.2020.

---

¹ Ensimmäinen lisätalousarvio hyväksyttiin eduskunnassa 26.3.2020 ja toinen 24.4.2020. Molemmat lisätalousarviot on huomioitu valtiovarainministeriön riippumattomassa ennusteessa, joka julkaistiin 16.4.2020.

2 Finanssipoliittiset toimet koronavirusepidemian vaikutusten hillitsemiseksi

2.1 Vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen Suomessa

Euroopan komissio on 20.3.2020 julkaissut tiedonannon², jossa otettiin käyttöön vakaus- ja kasvusopimuksen yleinen poikkeuslauseke³ perustuen koronavirustilanteen aiheuttamaan vakavaan taloudelliseen taantumaan koko EU-alueella ja tarpeeseen vastata siihen riittävän suurella julkisella panoksella. Jäsenvaltiot ovat yhteislausunnossaan⁴ 23.3.2020 tukeneet lausekkeen käyttöönottoa. Yleisen poikkeuslausekkeen perusteella jäsenvaltioiden voidaan sallia tilapäisesti poiketa julkistalouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta sellaisen epätavallisen tapahtuman vuoksi, johon kyseinen jäsenvaltio ei voi vaikuttaa ja jolla on merkittävää vaikutusta julkisen talouden rahoitus- asemaan, tai euroalueen tai koko unionin talouden vakavassa taantumassa edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkistalouden keskipitkän aikavälin kestävyyttä.

Suomi hakee vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamista koronavirustilanteen hoitoon suunnattujen finanssipoliittisten toimien osalta. Näitä toimia on toteutettu ensimmäisessä ja toisessa lisätalousarviossa maaliskuuhun aikana (taulukko 1). Hallitus valmistelee uusia toimenpiteitä toukokuuhun aikana. Tämän jälkeenkin lisätoimien tarvetta ei voida poissulkea.

---

2 https://ec.europa.eu/info/files/communication-commission-council-activation-general-escape-clause-stability-and-growth-pact_en

3 Asetus (EY) 1466/97 artiklat 5(1), 6(3), 9(1) ja 10(3), sekä asetus (EY) 1467/97 artiklat 3(5) ja 5(2)

4 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/23/statement-of-eu-ministers-of-finance-on-the-stability-and-growth-pact-in-light-of-the-covid-19-crisis/>

Kahdessa ensimmäisessä lisätalousarviossa sovittiin toimista, jotka kasvattavat julkisia menoja yhteensä 3 061 miljoonaa euroa vuosina 2020–2022. Suurin osa toimista kohdistuu vuodelle 2020, jolloin tuloja pienentävät päätökset huomioon ottaen julkisyhteisöjen alijäämä kasvaa 3 811 milj. eurolla. Toistaiseksi suurimmat kustannukset aiheutuvat yritysten tukemiseen suunnatuista toimista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon resurssien vahvistamisesta.

2.2 Julkisiin tuloihin ja menoihin suoraan vaikuttavat toimet

Kriisin välitöntä hoitoa varten kohdennetaan sosiaali- ja terveydenhuollon resursseihin ja varustehankintoihin 691 milj. euron lisäpanostus vuonna 2020. Kriisin hoidon vaatimien hallinnollisten resurssien vahvistamiseen sekä sekalaisiin ja ennakoimattomiin menoihin varataan yhteensä 380 milj. euron määrärahat. Kriisin vuoksi ahdinkoon joutuneita kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön toimijoita tuetaan yhteensä yli 60 miljoonalla eurolla.

Yritysten toimintaedellytyksiä tuetaan lisäämällä Business Finlandin, ELY-keskusten ja kuntien kautta yrityksille myönnettävissä olevia avustuksia yhteensä 1 252 milj. eurolla. Business Finlandin ja ELY-keskusten kautta myönnettäviin avustuksiin häirötilanteen kohdanneille yrityksille suunnataan 956 milj. euroa vuonna 2020. Lisäksi seuraavien vuosien avustustarpeeksi arvioidaan 200 milj. vuonna 2021 ja 45 milj. euroa vuonna 2022. Yksinyrittäjien maksuvalmiuden turvaamiseen kohdennetaan kuntien kautta 250 milj. euroa. Maaseudun yritystoimintaan panostetaan 40 miljoonaa euroa. Lisäksi Finnveran kotimaan rahoitusvaltuuksia kasvatetaan 12 mrd. euroon, minkä vaikutus kansantalouden tilinpidon mukaiseen alijäämään arvioidaan valtion budjetin takaustappiovarauksen kautta olevan 155 milj. euroa vuonna 2021 ja 161 milj. euroa vuonna 2022. Verojen maksujärjestelyjä huojennetaan ja työeläkemaksuihin annetaan mahdollisuus 3 kuukautta pidempään maksuaikaan.

Työmarkkinajärjestöjen ehdotuksen mukaisesti työttömyysturvaa vahvistetaan väliaikaisesti poistamalla työttömyysturvan omavastuu-aika, laajentamalla oikeus työttömyyspäivärahaan kaikille yrittäjille sekä lyhentämällä YT- ja lomautusilmoitusaikaa ja laajentamalla lomautusoikeus myös määräaikaisiin työsuhteisiin. Näiden toimien arvioitu julkisyhteisöjen rahoitustasapainoa heikentävä vaikutus on 284 milj. euroa vuonna 2020. Sosiaaliturvaa laajennetaan 94 milj. eurolla. Uusi tuki koskee tilanteita, joissa varhaiskasvatuksessa olevaa tai perusopetuksen lähiopetukseen myös poikkeusolojen aikana oikeutettua alle 10-vuotiasta lasta hoidetaan kotona vanhemman ollen samalla palkattomasti poissa ansiotyöstä. Etuutta voidaan maksaa myös ulkomailta Suomeen saapuville henkilöille, jotka on ohjattu karanteenia vastaaviin olosuhteisiin ja jotka tästä syystä ovat ansiotyöstään palkattomasti poissa.

Yksityisen sektorin työnantajien työeläkemaksua alennetaan 2,6 prosenttiyksikköä väliaikaisesti 1.5.2020–31.12.2020 väliseksi ajaksi työeläkejärjestelmän EMU-puskuria hyödyntäen. Toimenpide heikentää sosiaaliturvarahastojen tasapainoa on noin 1 050 milj. euroa vuonna 2020. Maksuja korotetaan ja EMU-puskuria kartutetaan jälleen vähitellen vuosien 2022–2025 aikana.

Hallitus ilmoitti teknisuontoisen julkisen talouden suunnitelman antamisen yhteydessä 8.4.2020 valmistelevalsa toukokuussa talouden nopeaa elpymistä tukevia toimenpiteitä. Samassa yhteydessä on tarkoitus päättää kuntatalouden tukemisen toimenpiteistä julkisen talouden suunnitelman (2021–2024) yhteydessä linjatulla tavalla.

Taulukko 1. Koronavirusepidemian hoitoon liittyvät päätösperäiset toimet

Luettelo toimenpiteistä	Yksityiskohtainen kuvaus	ESA-koodi	Hyväksymistilanne	Talousarviovaikutukset (muutos edellisestä vuodesta) % BKT:sta	
				2020	2021
Yritysten tukeminen	Business Finlandin ja ELY-keskusten yrityksille häiriötilanteessa myöntämät avustukset, yksinyrittäjien maksuvalmiuden tukeminen, tuki maatalous- ja luonnonvaratalousyrityksille, arvioitu Finnveran takaustappiokorvausten lisäys	D3K	Hyväksytty	0,5	-0,4
Työttömyysturvan ja sosiaaliturvan laajennukset	Omavastuuajan poistaminen, lomautusmenettelyn nopeuttaminen ja pienyrittäjille oikeus työttömyysturvaan, pienten lasten vanhempien ja ulkomailta saapuvien tuki.	D62	Hyväksytty	0,2	-0,2
Sosiaali- ja terveydenhuollon resurssit ja varustehankinnat	Suojavarusteiden, laitteiden ja lääkkeiden hankinta Huoltovarmuuskeskuksen kautta, rokotetutkimus	P2	Hyväksytty	0,3	-0,3
Muut koronatilanteesta johtuvat menolisäykset	Eri virastojen toimintamenot, varautuminen ennakoimattomiin menoihin, avustukset eri järjestöille	P2, D1, P9	Hyväksytty	0,2	-0,2
Työeläkemaksun alennus	Yksityisen sektorin työeläkemaksun alennus 1.5.-31.12.2020. Rahoitus työeläkejärjestelmän EMU-puskurista. Puskuria kartutetaan uudelleen korottamalla työeläkemaksua vuosina 2022-2025.	D61	Hyväksytty	-0,5	0,4
			Yhteensä	1,7	-1,5

2.3 Muut toimet

Koronavirustilanteen vaikutusten tasaamiseksi valtio on antanut yrityslainojen takauksia Finnveran kautta sekä laajentanut Business Finlandin lainavaltuuksia. Finnveran kotimaan rahoitusvaltuudet olivat aiemmin 4,2 mrd. euroa, josta noin 2 mrd. oli jo käytetty ennen kriisiä. Enimmäismäärän korotus 12 mrd. euroon antoi siten Finnveralle käyttöön noin 10 mrd. euron rahoitusvaltuudet kriisin vaikutusten lieventämiseksi. Lisäksi valtio myöntää erikseen 600 milj. euron takauksen Finnairin TyEL-maksujen takaisinlainaukselle. Huoltovarmuuskriittisen rahtiliikenteen ylläpitämiseksi valtio antaa yhteensä enintään 600 milj. euron takaukset varustamoyhtiöiden lainoille.

Business Finlandin vuoden 2020 lainavaltuuksia kasvatetaan 150 milj. eurolla. Myös seuraaville vuosille lainavaltuutta on korotettu yhteensä vastaavalla summalla. Suomen Teollisuussijoitus Oy:n pääomaa korotetaan 150 milj. eurolla vuonna 2020 käytettäväksi koronavirustilanteen yrityksille aiheuttamiin likviditeettiongelmiin.

Edellä mainitut toimet eivät vaikuta julkisyhteisöjen nettoluotonantoon.

Taulukko 2. Koronavirusepidemian hoitoon liittyvät takaukset

Luettelo toimenpiteistä	Yksityiskohtainen kuvaus	Hyväksymis-tilanne	Enimmäismäärä vastuulle % BKT:sta
Finnvera	Kotimaan rahoituksen takausvaltuuden nosto 4 miljardista eurosta 12 miljardiin euroon eli 8 miljardin euron valtuuskorotus ¹ .	Hyväksytty	4,4
Finnair	Tyel-lainauksen enintään 600 miljoonan euron valtioneuvoston takaus	Hyväksytty	0,3
Huoltovarmuuskeskuksen rahtiliikenteen takaus	Valtioneuvoston ohjelma jonka enimmäismääräksi esitetään 600 miljoonaa euroa	Hyväksytty	0,3
Työllisyysrahaston hakemus	Hakemus suhdannepuskurin alijäämän rahoittamiseksi sovittavan 800 miljoonan euron luottolimitin vakuudeksi	Odottaa hyväksymistä	0,3
		Yhteensä	5,2

¹ Nykyvaltuuden puitteissa pystytään lisäämään yritysrahoitusta 2 miljardilla eurolla, joten valtuuden korotus 12 miljardiin euroon mahdollistaa yhteensä 10 miljardin euron lisärahoituksen yrityksille

3 Talouden näkymät

3.1 Maailmantalous ja ennusteen oletukset

Taloudellisesta näkökulmasta koronaviruspandemia on globaali häiriö, joka heikentää talouden aktiviteettia kaikkialla. Kyseessä on ensisijaisesti Kiinasta lähtenyt negatiivinen tarjontashokki, joka leviää taloudessa globaalien tuotantoketjujen kautta, mutta myös suuri negatiivinen kysyntäshokki. Ihmisten vapaata liikkumista sekä yritysten toimintaa rajoittavilla päätöksillä on merkittäviä taloutta supistavia vaikutuksia ympäri maailman.

Negatiiviset vaikutukset ovat sitä suurempia mitä laajemmalle virus leviää, mitä useampi sairastuu ja etenkin, mitä mittavampiin ja pidempikestoisempiin sulkutoimiin ryhdytään viruksen leviämisen estämiseksi. Valtiovarainministeriön ennusteessa oletetaan, että taloudellista aktiviteettia rajoittavat toimenpiteet kestävät 3 kuukautta. Arviot koronaviruksen leviämistä estävien rajoitteiden kestosta tarkentuvat koko ajan, mikä tekee tulevan kehityksen arvioimisen poikkeuksellisen epävarmaksi. Ennusteen muut taustaoletukset on kuvattu liitteen taulukossa 3.

Kansainvälisen talouden hiipuminen alkoi Kiinan talouden voimakkaalla supistumisella jo tämän vuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Vaikka talouskasvu elpyy vuoden jälkipuoliskolla, Kiinan talous supistuu 2 % v. 2020. Taloudellinen aktiviteetti on vähentynyt Euroopassa voimakkaasti. Euroalueen talous supistuu kuluvana vuonna 5 % edellisvuodesta. Myös Yhdysvalloissa talouskasvu kääntyy negatiiviseksi, kun pandemian keskus siirtyy sinne. Kaiken kaikkiaan maailman kokonaistuotanto supistuu noin 2 % kuluvana vuonna. Myös maailman tavarakauppa kärsii aktiviteetin rajoituksista vuoden alkupuoliskolla. Koko vuoden tasolla maailmankauppa supistuu 5 % edellisvuodesta.

3.2 Suomen talousnäkymät vuosina 2020-2022

Suomen bruttokansantuote supistuu 5,5 % v. 2020. Koronavirusepidemian vaikutuksen oletetaan hiipuvan ja talouden kasvun elpyvän varsin nopeasti loppuvuonna. BKT:n arvioidaan kasvavan 1,3 % vuosina 2021 ja 2022.

Maailmankaupan supistuminen vuoden 2020 alussa pienentää sekä Suomen vientiä että tuontia. Suomalaiset vientiyritykset ovat tiiviisti kytkeytyneitä kansainvälisiin tuotantoketjuihin ja useiden yritysten tuotanto on riippuvaista muualta maailmasta tuoduista komponenteista. Suomen ulkomaankauppa toipuu muun maailman vanavedessä vuoden 2020 loppupuoliskolla.

Koronavirusepidemian vuoksi käyttöön otetut sulkutoimet heikentävät yksityistä kulutusta merkittävästi tänä vuonna. Yksityinen kulutus supistuu 4 %. Erityisesti palveluiden kulutus vähenee maaliskuusta alkaen. Lomautusten ja työttömyyden nousun aiheuttama ostovoiman heikentyminen vähentää myös tavaroiden kulutusta. Päivittäistavaroiden kulutus hidastuu kulutusluokittaisesta kulutuksesta vähiten.

Suomen investointiympäristö on koronaviruspandemian takia erittäin epävarma. Epävarmat näkymät voivat siirtää investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. Yksityiset investoinnit supistuvat tänä vuonna 10 %. Maailmantalouden epävarmuus supistaa etenkin kone- ja laiteinvestointeja sekä lykkää jo suunniteltujen investointikohteiden aloituksia myöhemmäksi.

Työllisten määrä pienenee pandemian sulkiessa liiketoimintoja ja maiden välisiä rajoja. Työllisyys supistuu tänä vuonna 2 %, ja työllisyysasteen ennakoidaan alenevan runsaaseen 71 prosenttiin. Työttömien määrä kasvaa selvästi ja työttömyysaste nousee 8 prosenttiin v. 2020. Jos epidemian torjuntarajoitukset osoittautuvat lyhytaikaisiksi, lomautetut voivat palata töihin pian ja työttömyyden nousu voi jäädä maltilliseksi.

Vuosina 2021–2022 maailmankauppa palautuu kriisiä edeltävälle kasvu-uralle ja Suomen viennin kasvu elpyy vientimarkkinoiden kysynnän vetämänä. Lyhytkestoisen kriisin ei oleteta heikentävän talouden vientisektoria pysyvästi. Myös yksityisen kulutuksen kasvu normalisoituu ja seuraa reaalityulojen 1½ prosentin kasvua. Yksityiset investoinnit toipuvat hitaammin, sillä metsäteollisuuden suurhankkeet ovat lykkääntymässä ja asuinrakennusinvestoinnit jatkavat supistumistaan. Vuoden 2022 BKT:n kasvua tukee eniten se, että asuinrakennusinvestointien väheneminen päättyy. Talouskasvun nopeutuminen ja nimellispalkkojen vaisu nousu alkavat kohentaa työvoiman kysyntää vähitellen vuosina 2021–2022. Samalla työikäinen väestö vanhenee ja työllisyysaste kohoaa 72 prosenttiin v. 2022.

4 Julkisen talouden näkymät

4.1 Julkisyhteisöjen rahoitustasapaino ja velka

Tässä luvussa esitetty arvio perustuu valtiovarainministeriön riippumattomaan ennusteeseen ja kevään 2020 julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2021–2024. Julkisen talouden suunnitelma oli teknisluontoinen. Kriisin keskellä taloudellisen tilanteen arvioiminen on poikkeuksellisen epävarmaa.

Vuonna 2019 julkisyhteisöjen alijäämä heikkeni 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Valtiontalouden neljä vuotta jatkunut alijäämän supistuminen päättyi ja paikallishallinnon talouden tasapainon heikkeneminen jatkui investointimenojen kasvaessa edelleen. Julkinen velka suhteessa BKT:hen on alentunut maltillisesti viime vuosina. Julkisen velkasuhteen asteittainen supistuminen jatkui edelleen 59,4 prosenttiin.

Valtiovarainministeriön riippumattoman ennusteen mukaan vuonna 2020 julkinen talous heikkenee voimakkaasti. Suhdanteen äkillinen ja voimakas käänne supistaa verotuloja ja kasvattaa työttömyysmenoja. Lisäksi alijäämää kasvattavat mittavat toimet koronaepidemian vaikutusten lieventämiseksi. Julkisyhteisöjen alijäämä kasvaa 16,6 mrd. euroon eli 7,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Kaikki julkisen talouden sektorit ovat alijäämäisiä vuonna 2020. Valtiontalous heikkenee taantumien ja elvytystoimien vuoksi eniten. Valtiontalous kantaa suurimman osan koronaepidemian vuoksi päätettyjen tukitoimien kustannuksista. Myös suhdannevaihtelut heijastuvat selvimmin valtiontalouteen valtion verotulojen suuren suhdanneherkkyyden vuoksi. Lisäksi hallitusohjelmassa suunniteltujen menolisäyksien rahoitus omaisuustuloilla siirtyy eteenpäin. Nykyisessä markkinatilanteessa osakkeiden myynti ei ole tarkoituksenmukaista, eikä vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa osakemyynneistä ennakoita enää kertyvän tuloja.

Paikallishallinnon talous kiristyy tänä vuonna edelleen viime vuoden jo valmiiksi vaikeasta tilanteesta. Kuluvasta vuodesta on muodostumassa kuntataloudessa hyvin vaikea taantumien ja koronavirustilanteen aiheuttaman menojen kasvun vuoksi. Paikallishallinnon rahoitusasemaa rasittaa lisäksi väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden tarpeen ja menojen kasvu.

Sosiaaliturvarahastot painuvat tilastohistorian ensimmäistä kertaa alijäämäisiksi, kun työttömyyden ja lomautusten lisääntyminen kasvattaa etuusmenoja ja työeläkemaksua alennetaan. Vuonna 2020 työeläkelaitosten ylijäämä sulaa tilapäisesti kokonaan, kun työeläkemaksua alennetaan väliaikaisesti ja työllisyystilanteen heikkeneminen supistaa maksutuloja. Lisäksi eläkemenojen kasvu jatkuu ripeänä ja alhainen korkotaso hidastaa työeläkelaitosten omaisuustulojen kasvua. Muut sosiaaliturvarahastot kääntyvät alijäämäisiksi, kun runsaat lomautukset, työttömyyden lisääntyminen sekä työttömyysturvan väliaikainen laajentaminen kasvattavat etuusmenoja.

Kuluvana vuonna julkisen velan suhde BKT:hen kääntyy jyrkkään kasvuun ja nousee liki 10 prosenttiyksiköllä 69,1 prosenttiin. Velkasuhteen äkillinen kasvu johtuu BKT:n supistumisesta sekä etenkin valtionhallinnon, mutta myös paikallishallinnon alijäämien mittavasta kasvusta.

Ensi vuonna julkisen talouden alijäämä pienenee, kun talouskasvu elpyy ja koronaepidemian vaikutusten lieventämiseksi toteutettavat toimet päättyvät, mutta alijäämä on edelleen merkittävä, 4,0 % suhteessa BKT:hen. Samalla velkasuhde kasvaa edelleen 71,5 prosenttiin.

Rakenteellisen jäämän tarkastelu ei kriisin nykyisessä vaiheessa ole mielekäästä. Suomen potentiaalisen tuotannon taso EU:n yhteisellä menetelmällä estimoituna muuttuu voimakkaasti kriisin aiheuttaman syvän taantumien vuoksi.

Julkisen talouden riskit linkittyvät läheisesti yleiseen talouskehitykseen. Koronavirusepidemian keston ja talouden toipumisen sen jälkeen liittyy huomattavaa epävarmuutta. Mitä nopeammin ja voimakkaammin talous toipuu, sitä pienemmiksi jäävät julkiseen talouteen syntyvät vauriot. Jos taas koronavirusepidemia ja siitä aiheutuvat sulkutoimenpiteet osoittautuvat oletettua pidemmiksi, on verotulojen supistuminen ennustettua suurempaa ja työttömyysmenot kasvavat ennustettua nopeammin. Lisäksi julkisen talouden ehdolliset vastuut ja erityisesti takausten huomattava kasvu muodostavat riskin julkiseen talouteen. Takausvaltuuksia kasvatetaan myös kuluvana vuonna osana yrityksille kohdistettuja tukitoimia. Vastuiden mittava laukeaminen kasvattaisi julkisia menoja ja kärjistäisi entisestään velkasuhteen kasvua.

4.2 Julkisen talouden keskipitkän ajan näkymät

Vuosina 2023–2024 Suomen talouskasvun arvioidaan hidastuvan alle yhteen prosenttiin. Hidastuminen johtuu talouden rakenteellisista tekijöistä. Talouden kasvupotentiaalia heikentää työikäisen väestön jatkuva väheneminen sekä rakenteellinen työttömyys. Lisäksi investointiaste supistuu, mikä heikentää pääomakantaa ja talouden kasvupotentiaalia. Myös talouden kokonaistuottavuuden kasvu on vaikeaa.

Ilman uusia politiikkatoimia julkisyhteisöjen alijäämä jää suureksi vuosina 2022–2024. Hidas talouskasvu ei riitä kohentamaan julkista taloutta merkittävästi, ja julkisyhteisöjen alijäämä jäisi näin ilman uusia politiikkatoimia lähelle 4 prosenttia vuonna 2024. Julkisen velan arvioidaan ilman uusia politiikkatoimia kasvavan viime vuoden vajaasta 60 prosentista vuoteen 2024 mennessä 78,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

4.3 Päätökset jatkotoimista

Hallitus on päättänyt maaliskuuhun kahdessa lisätalousarviossa laajoista toimista, joilla turvataan työpaikkoja ja ihmisten toimeentuloa sekä helpotetaan yritysten taloustilannetta koronaviruksesta aiheutuissa vaikeuksissa. Hallitus ilmoitti teknisluontoisen julkisen talouden suunnitelman antamisen yhteydessä 8.4.2020 valmistelewansa toukokuussa talouden nopeaa elpymistä tukevia toimenpiteitä.

Hallitus perusti 8.4. valmisteluryhmän, jonka tehtävänä on valmistella nopealla aikataululla suunnitelma Suomen tieksi ulos epidemian aiheuttamasta kriisistä ja toimenpiteet kriisin jälkihoidoksi. Valmisteluryhmä raportoi 1.5. mennessä toimenpiteistä välittömän kriisivaiheen taloudellisten ja sosiaalisten vahinkojen rajoittamiseksi ja nyt päätetyistä toimenpiteistä irtaantumiseksi oikea-aikaisesti. Toimeksiannon toisen tehtävän osalta valmisteluryhmä raportoi 31.5. mennessä kriisin jälkihoitoa koskevista toimenpiteistä ja niiden valmistelusta yhteiskunnan eri sektoreita koskien.

Valtion menokehyssääntö sisältää poikkeuksellisten suhdannetilanteiden varalle mekanismin, jonka aktivointiprosessi on käynnistetty. Jos mekanismi päädytään aktivoimaan, se mahdollistaa kertaluonteisten menojen lisäämisen enintään 1 mrd. eurolla vuosina 2021–2022 (enintään 500 milj. eurolla vuodessa).

Julkisen talouden suunnitelmassa hallitus korosti, että elvytystoimien rinnalla on välttämätöntä päättää myös rakenteellisista toimista, joilla Suomi palautetaan kriisin jälkeen kestäväen kasvun, korkean työllisyyden ja kestäväen julkisen talouden uralle. Aktiivisen finanssipolitiikan ohella talouskasvua tukevat ns. automaattiset vakauttajat eli automaattinen

julkisten menojen kasvu ja verotulojen supistuminen suhdannetaantumassa. Julkisen talouden suunnitelman mukaan hallitus myös seuraa taloustilannetta sekä talouspolitiikan tavoitteiden toteutumista jatkuvasti ja reagoi tilanteen edellyttämällä tavalla. Samassa yhteydessä hallitus on ilmoittanut sitoutuvansa tarkastelemaan hallitusohjelman toimenpiteitä uudelleen, mikäli niiden toteuttaminen vaarantaisi julkiselle taloudelle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

Lisäksi hallitus on 8.4.2020 ilmoittanut valmistelevansa aiemmin linjatulla tavalla tiekartan, jossa määritellään eri toimenpiteiden potentiaali pienentää kestävyysvajetta. Hallitus linjaa talouspolitiikan kokonaisuudesta budjettiriihessä elokuussa 2020.

5 Vaihtoehtoinen skenaario

Valtiovarainministeriön riippumattomassa ennusteessa oletetaan, että koronavirusepidemian vuoksi asetetut rajoitustoimet kestävät 3 kuukautta, minkä jälkeen talouden toipuminen on nopeaa. Tällöin epäsuotuisat vaikutukset talouteen jäävät lyhytkestoisiksi ja talouskasvu palaa verrattain nopeasti. Rajoitusten pidentyessä vaikutukset talouteen voivat osoittautua vakavammiksi. Tässä esitettävän laskelman mukaan jo 6 kuukautta kestävät rajoitukset eivät vain syvennä tämän vuoden talouden supistumista, vaan myös hidastavat toipumista.

Taulukko 3. Keskeisiä talousindikaattoreita verrattuna VM:n kevään ennusteeseen

	Skenaario				VM:n ennuste			
	2019	2020**	2021**	2022**	2019	2020**	2021**	2022**
	määrän muutos, prosenttia							
BKT	1,0	-12,0	-0,2	1,5	1,0	-5,5	1,3	1,3
Tuonti	2,2	-12,7	1,7	2,2	2,2	-3,7	3,0	2,2
Vienti	7,2	-18,2	1,2	2,1	7,2	-6,2	3,2	2,1
Yksityinen kulutus	1,0	-10,5	1,1	1,6	1,0	-4,0	2,7	1,6
Yksityiset investoinnit	-1,0	-19,0	-3,7	2,7	-1,0	-10,0	-1,5	2,7
Työllisyys	1,0	-7,0	-2,1	0,5	1,0	-2,0	-0,1	0,5
Tuottavuus	0,0	-5,3	2,0	1,0	0,0	-3,6	1,5	0,8
Työttömyysaste, %	6,7	11,3	12,6	12,5	6,7	8,0	8,1	7,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto, suhteessa BKT:een, %	-1,1	-10,5	-8,1	-8,1	-1,1	-7,2	-4,0	-4,1
Julkisyhteisöjen velka, suhteessa BKT:een, %	59,4	76,2	82,8	87,8	59,4	69,1	71,5	73,8

Laskelman mukaan talous voi supistua jopa 12 % v. 2020. Supistuminen ajoittuu voimakkaimpana vuoden toiselle ja kolmannelle neljännekselle. Tämän jälkeen kasvu palautuu nopeasti vuoden lopulla, mutta myös vuoden 2021 kasvu jää tasovaikutuksen seurauksena negatiiviseksi. Pitkä kriisi aiheuttaa myös menetyksiä tuotantokapasiteetissa ja kasvattaa työttömyyttä.

Laskelman kaltaisessa tilanteessa yhteiskunnan tekemät yrityksiä, työllisyyttä ja ostovoimaa tukevat toimet eivät estä tuotantoa supistumasta rajusti vuoden 2020 toisella ja kolmannella neljänneksellä, eivätkä riitä estämään tuotantopotentiaalin tuhoutumista. Liikkumisen rajoitusten purkautuessa talouden toimeliaisuus viriää nopeasti, mutta jää selvästi heikommalle tasolle. Varsinkin työttömyys nousee erittäin korkealle ja heikentää ostovoimaa. Menetettyä tuotantoa voidaan kuroa umpeen joillakin toimialoilla, mutta pahiten kärsivillä toimialoilla kasvun käynnistyminen ottaa aikansa. Täten toipuminen v. 2021 jää hitaammaksi kuin perusennusteessa.

Talouden jyrkempi supistuminen kasvattaa julkisen talouden alijäämän yli 10 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Velkaantuminen kiihtyy ja velkasuhde uhkaa kasvaa vuoteen 2022 mennessä lähes 88 prosenttiin. Kriisin syveneminen ja piteneminen edellyttäisivät todennäköisesti lisää epidemian vaikutusten lieventämiseksi suunnattuja toimia, mikä kasvattaisi valtiolle epidemiasta koituvia kustannuksia. Näitä paineita ei ole huomioitu laskelmassa.

Laskelmassa oletetaan, että talous ei kohtaa enää muita häiriöitä. Tukitoimien purkautuessa Suomessa tilanteen oletetaan kehittyvän vastaavasti myös muualla maailmassa. Täten myös viennille riittäisi kysyntää ja kasvu toipuisi laaja-alaisesti. Tähän oletukseen liittyy paljon epävarmuutta.

Liitteet

Taulukko 1a. Makrotalouden näkymät

	2019	2019	2020	2021	2022
	mrd. eur	vuosimuutos, %			
1. BKT:n määrä	205,2	1,0	-5,5	1,3	1,3
2. BKT käyvin hinnoin	240,1	2,8	-4,5	3,2	3,2
BKT:n määrän komponentit					
3. Yksityiset kulutusmenot	110,5	1,0	-4,0	2,7	1,6
4. Julkiset kulutusmenot	47,4	0,9	4,9	-1,6	0,4
5. Kiinteän pääoman muodostus	47,6	-0,8	-7,1	-1,2	1,6
6. Varastojen muutos (% BKT:sta)	1,0	0,5	-1,6	-0,7	-0,4
7. Tavaroiden ja palvelusten vienti	90,0	7,2	-6,2	3,2	2,1
8. Tavaroiden ja palvelusten tuonti	89,9	2,2	-3,7	3,0	2,2
Laskennallinen vaikutus BKT:n kasvuun		%-yksikköä			
9. Kotimainen lopputuotekasvu	205,5	0,5	-2,7	0,8	1,3
10. Varastojen muutos	1,0	-1,4	-1,8	0,5	0,0
11. Nettovienti	0,1	1,9	-1,0	0,1	0,0

Taulukko 1b. Hintaindeksien kehitys

	2019	2020	2021	2022
	vuosimuutos, %			
1. BKT:n hinta	1,8	1,2	1,8	1,9
2. Yksityisen kulutuksen hinta	1,1	0,6	1,5	1,5
3. Harmonisoitu kuluttajahintaindeksi	1,1	0,6	1,4	1,6
4. Julkisen kulutuksen hinta	2,9	1,8	2,4	2,5
5. Investointien hinta	2,6	1,5	1,7	1,8
6. Vientihintaindeksi	-0,7	-1,5	0,9	1,3
7. Tuontihintaindeksi	0,3	-1,1	0,8	1,3

Taulukko 2a. Julkisyhteisöjen näkymät

	2019	2019	2020	2021	2022
	milj. eur	% BKT:sta			
Nettoluotonanto alasektoreittain (EDP B.9)					
1. Julkisyhteisöt yhteensä	-2 734	-1,1	-7,2	-4,0	-4,1
1a. Valtio	-2 761	-1,2	-5,5	-2,7	-3,0
1b. Maakuntahallinto					
1c. Paikallishallinto	-2 911	-1,2	-1,5	-1,7	-1,6
1d. Sosiaaliturvarahastot	2 937	1,2	-0,3	0,3	0,4
Julkisyhteisöt (S13)					
2. Tulot yhteensä	125 240	52,2	52,5	53,8	53,1
3. Menot yhteensä	127 974	53,3	59,8	57,9	57,2
4. Nettoluotonanto	-2 734	-1,1	-7,2	-4,0	-4,1
5. Korkomenot	2 063	0,9	0,8	0,7	0,7
6. Perusjäämä	-671	-0,3	-6,5	-3,4	-3,5
7. Kertaluonteiset toimet	0	0,1	0,0	0,0	0,0
Tulolajit					
8. Tuotannon ja tuonnin verot	33 597	14,0	14,1	14,4	14,2
9. Tuloverot	38 348	16,0	15,9	16,6	16,1
10. Pääomaverot	748	0,3	0,3	0,3	0,3
11. Sosiaaliturvamaksut	28 280	11,8	11,7	12,2	12,2
12. Omaisuustulot	7 448	3,1	3,1	3,0	3,1
13. Muut tulot	16 819	7,0	7,3	7,3	7,2
14. = 2. Tulot yhteensä	125 240	52,2	52,5	53,8	53,1
josta: Veroaste (D2+D.5+D.61+D.91-D.995)	101 270	42,2	42,2	43,7	43,0
Menolajit					
15. Palkansaajakorvaukset + välituotekäyttö	55 941	23,3	25,8	25,2	25,1
15a. Palkansaajakorvaukset (eli palkat + työnantajan sotumaksut)					
15b. Välituotekäyttö					
16. Sosiaaliset tulonsiirrot (16=16a+16b)	50 580	21,1	23,8	23,2	23,0
josta työttömyyskorvaukset	4 230	1,8	2,5	2,1	2,1
16a. Luontoismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot					
16b. Rahamääräiset sosiaalietuudet					
17. = 5. Korkomenot	2 063	0,9	0,8	0,7	0,7
18. Tukipalkkiot	2 971	1,2	1,8	1,4	1,2
19. Kiinteän pääoman bruttomuodostus	10 056	4,2	4,8	4,7	4,5
20. Pääomansiirrot	515	0,2	0,2	0,3	0,2
21. Muut menot	5 848	2,4	2,6	2,5	2,5
22. = 3. Menot yhteensä	127 974	53,3	59,8	57,9	57,2
josta: Julkinen kulutus	55 455	23,1	25,8	25,2	25,2
23. Julkisyhteisöjen velka	142 507	59,4	69,1	71,5	73,8

Taulukko 3. Ennusteen taustaoletukset

	2019	2020	2021
3kk EURIBOR-korko	-0,4	-0,4	-0,3
Obligaatiokorko 10v.	0,1	0,1	0,3
USD/EUR-valuuttakurssi	1,1	1,1	1,1
Maailman (poislukien EU) BKT-kasvu	3,1	-1,9	4,4
Tärkeimpien vientimarkkinoiden BKT-kasvu	-0,8	-5,5	4,2
Maailmankaupan kasvu	-0,4	-5,0	4,0
Raakaöljy (USD/barreli)	64,1	40,1	39,5

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 0295 160 01
vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-367-305-2 (pdf)

Huhtikuu 2020